

VASZARY JÁNOS (1867-1939)

Balatoni tájkép, 1925 körül | *Lake Balaton, around 1925*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 65 x 82 cm
Jelezve balra fent | Signed above left: Vaszary J

Kezdő ár | Starting price: 18 000 000 Ft / 51 429 EUR
Becsérték: 20 000 000 – 30 000 000 Ft
Estimate: 57 143 - 85 714 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE:

- | egykor Fruchter Lajos gyűjteményében
- | majd Dr. Jakobovits Béla tulajdonában

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

- | Magyar Táj- és Életkép Kiállítás. Műcsarnok, 1927. január-február, kat. 747.
- | II. Esposizione internazionale di belle arti della città di Fiume, Fiume, 1927, kat. 230. (Vaszaryt Medaglia Commemorativa díjjal tüntették ki)
- | Esposizione Internazionale d'Arte della città di Venezia, 1928
- | Genovai Magyar Kiállítás, 1929 (Aranyérem)
- | Vaszary János gyűjteményes kiállítása. Ernst Múzeum, Budapest, 1930, kat. 31.

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA | EXHIBITED AND REPRODUCED:

- | Vaszary János (1867-1939) gyűjteményes kiállítása. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2007. október 18. – 2008. február 10., kat. 134.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

- | Rabinovszky Máriausz: Vaszary János. In: Magyar Művészet 1930, 126. oldal

Vaszary J.

1. August Macke:
Vitorlások a Tegernsee-n, 1910 körül

2. Henri Matisse:
Hajók Etretat partjánál, 1920 körül

3. Raoul Dufy:
Vitorlások Deauville-nél, 1935

4. Balatonföldvár, 1935
Fotó: Fortepan

5. Balatonfüred, 1917
Fotó: Fortepan

A *Balatoni tájkép*, ugyan nincs pontosan datálva, de tudjuk, hogy már 1927 telén szerepelt a Múcsarnokban egy csoportkiállításon. Ezután elég nagy „karriert futott be”, amennyiben a festmény Fiumében és Genovában is díjat nyert, bemutatták az 1928-as velencei Biennálén, majd Fruchter Lajoshoz került, aki épp a két világháború közti időszak egyik legfontosabb gyűjteményének megalapításába fogott ezekben az években. Utóbbiról a *Magyar Művészet* című folyóirat már 1931-ben megemlékezett, amikor Fruchter kollekciójának szenteltek egy hosszabb tanulmányt, kitérve benne az akkor friss szerzeményére: „(A) gyűjtemény harmadik Vaszary-képe: a *Balatoni táj*, néhány évvel későbbi korszak alkotása, amelyben nemcsak az ábrázolás intenzitása, de a jelenségek tömör és koncentrált

*fogalmazása folyékonyabb, könnyedebb és némileg dekoratívabb és impresszionisztikusabb hajlandóságú stílusnak engedett helyet.”*¹

A szakirodalom kicsit korábbra, 1925 körülre helyezi a kép készítésének idejét, ami nem véletlen, hiszen a *Balatoni tájkép* egyszerre magába sűríti és megelőlegezi Vaszary előző és soron következő nagy korszakait. Az ún. fekete-alapú korszakára utal a még igen vaskos, testes ecsetkezelés, a szürkék és vörösök ellentétére épülő komponálás, valamint a színpadszerű elrendezés. A borús Balaton partján sétáló, egymás felé haladó társaságok tagjai, mintha kosztümben lennének, távoli alakjuk emlékeztet Vaszary korábbi, rokokó, cirkuszi vagy színházi világot bemutató életképeire. Ugyanakkor már feltűnik köztük a matróz is, aki festményeinek kedvelt

és visszatérő figurája lesz a következő években. Vaszary utolsó nagy korszakát jelzi továbbá már a képsík több mint felét elfoglaló szürkésfehér ég, amely első lépés a fehér alapozás felé, a vízszintes építkezés, az egyszerűsödés, valamint maga a téma, a vízparton sétáló emberek és a természet szerves kapcsolata.

Vaszarytól több Balatoni képet is ismerünk 1925-ből, valamint pontosan tudjuk, hogy ugyanebben az évben volt Versailles-ban. Ezek a festmények már oldottabb, lazább stílusban megfestett művek, színeik világosabbak, a formák dekoratívabbak, így feltételezhető, hogy a *Balatoni tájkép* még a franciaországi utazás előtt készült.

FÖLDES LÉNA

¹ Péter András: Fruchter Lajos gyűjteménye. In: *Magyar Művészet* 1931, 84.